

Utbildningschef Ulrika Lundberg
Pargas stad
Strandvägen 28
21600 PARGAS

Sunnanberg Hem och Skola rf
ordf. Henna Ohvo-Rekilä
Kojkullavägen 82
21600 PARGAS

Referens: Utlåtande om skolnätsutredningen i Pargas

1. UTLÅTANDE

Skolnätsutredningen innehåller inte någon analys av effekterna på närsamhället. Vi vill delge de märkbart negativa effekter en indragning av Sunnanbergs skola skulle ha på närsamhället på Ålön. Som representanter för närsamhället på Ålön anser vi att dessa socioekonomiskt negativa effekter är större än de ekonomiska fördelar som en indragning av skolan skulle ge.

Sunnanbergs skola är en kostnadseffektiv enhet, eftersom skolan för tillfället är inhyrd i församlingens fastighet med ett väldigt förmånligt hyreskontrakt, som gynnar både staden och församlingen. Det faktum att Sunnanbergs skola inte har en egen fastighet som kraftigt påverkar enhetskostnaderna per elev, bör lyftas fram i skolnätsutredningen. Sunnanbergs skola och samarbetet med församlingen kanske rentav kan lyftas fram som ett exempel på hur man kan minska på fastighetskostnaderna per elev.

Den rådande uppfattningen i staden har tidigare varit att skolor endast dras in om det inte finns elevunderlag. Sunnanbergs skola har fortfarande en stabil elevprognos. I vår vision över skolnätet i Pargas stad om 10 år erbjuder staden fortfarande Sunnanbergs byskola som ett alternativ för de familjer som anser att småskalighet och en rik naturnära undervisningsmiljö är värdefullt i dagens hektiska värld. Vi anser att coronapandemin kommer att positivt påverka inflyttningen till Pargas, och specifikt till landsbygden i Pargas. Byskolor ger skärgårdsstaden ett trumfkort då allt fler människor söker sig till lugnare miljöer och distansarbete blir allt mera det nya normala. Coronapandemins effekter på inflyttningen till Pargas stad ingår inte i skolnätsutredningen.

Skolnätsutredningen ger en vision om framtiden i Pargas, men den lyfter inte upp Pargas nya skolcenter som ett dragplåster för inflyttning. En stad som klart satsar på utbildning har en möjlighet att locka till sig barnfamiljer. Det vore inte klokt att panikartat nu skala ner på den svenskspråkiga utbildningens enheter i Pargas, och sen om några år konstatera att centrumskolorna är överfulla igen. Ett brett skolutbud är en grundläggande konkurrensfaktor för att locka invånare till staden.

2. BAKGRUND

Utbildningschef Ulrika Lundberg redogjorde 04.03.2021 för Sunnanberg Hem och Skolas styrelse om skolnätsutredningen i Pargas (genomförd år 2020) med avseende på Sunnanbergs skola. Skolnätsutredningen beskriver hur nativiteten i Pargas sjunker drastiskt under kommande år och hur detta påverkar skolnätets struktur och kostnader i framtiden. Utgående från detta informationstillfälle bad Ulrika Lundberg Sunnanberg Hem och Skola rf om ett utlåtande som beskriver effekterna och konsekvenserna av detta på verksamheten, närsamhället och Pargas stads ekonomi med avseende på Sunnanbergs skola med ett tidsperspektiv på 2-5 år samt 10 år.

Framtiden för Sunnanbergs skola har varit upp till diskussion upprepade gånger sedan "Utredningen över skolstrukturen i södra och västra Pargas" och den externa utredningen om skolstrukturen i den grundläggande utbildningen i Pargas stad (H&M Henricson) utfördes 2014-2015. Efter en utdragen process röstade Pargas fullmäktige i maj 2015 med klar marginal för att bevara Sunnanbergs skola och bevilja pengar för investering i ändamålsenliga utrymmen. Byggstarten i Sunnanberg blev fördröjd och rivningen av den äldre skolbyggnaden stoppades av Museiverket. I samma veva (hösten 2018) uppdagades inomhusluftproblem på Sunnanbergs skola, vilket ledde till att skolan i raska tag utrymdes till Väståbolands församlings lägergård i Koupo. Skolan har för tillfället ett treårigt hyreskontrakt på Koupo lägergård (2021-2023, med möjlighet till förlängning) och ett fungerande samarbete med församlingen. Personalen har gjort ett ypperligt arbete med att flytta verksamheten från Sunnanberg till Koupo och i dagens läge är Sunnanbergs skola en kostnadseffektiv och trygg skolmiljö för undervisning och inläring.

3. MOTIVERINGAR

Effekter och konsekvenser på verksamheten

Sunnanbergs skola har en lång historia (den äldsta byskolan i Pargas, grundad 1893), en rik naturnära undervisningsmiljö med oändliga möjligheter och en småskalighet som bara få kan erbjuda, något som är alltmer eftertraktat i dagens hektiska värld. Genom att långsiktigt satsa på våra skolor hålls de attraktiva och livskraftiga även i framtiden, vilket ger skärgårdsstaden ett trumfkort då allt fler människor söker sig till lugnare miljöer.

Sunnanbergs skola är helhetsmässigt sett en fungerande skola med ett stabilt elevantal och framförallt med stabil elevprognos (34-44 elever hela tiden fram till år 2026/2027). Den sjunkande nativiteten i Pargas stad berör inte Sunnanbergs skola i samma utsträckning som den berör de andra svenskspråkiga skolorna i Pargas (Kirjala, Skräbböle, Malms skolor). Sunnanbergs skola har tre basgrupper i årskurserna 1-6. Styrelsen för Sunnanberg Hem och Skola förde i samråd med lärarrepresentanten för Sunnanbergs skola en lång diskussion om den framtida visionen för skolan. Vi anser att det inte är motiverat att omvandla Sunnanbergs skola till en tvålärarskola innan elevantalet sjunker till ca 20 elever. Detta är den vändpunkt vid vilken både föräldrarna och lärarna anser att skolan kan integreras i centrum av Pargas. Här vill vi poängtera att vi bokstavligen anser att eleverna skall placeras i centrum av Pargas, på gångavstånd till bl.a. bibliotek och idrottsanläggningar.

Skolan saknar en gymnastiksal. Närmiljön och naturen utnyttjas effektivt i undervisningen och för utomhusaktiviteter. Skolan använder sig av PIF center samt idrottsanläggningar i centrum vid behov, så att gymnastikundervisningen täcker hela läroplanen.

Moderna IKT lösningar är en viktig del av undervisningen enligt läroplanen. En liten skolenhet har lika bra möjligheter att tillgodogöra sig nya pedagogiska lösningar och arbetsmetoder som större enheter, eftersom tjänsterna är elektroniska och långt oberoende av tid, rum och personalresurser.

Skolan har motiverade, nöjda elever som trivs i skolan. Stämningen och gemenskapen över årskurserna samt mellan elever och personal är god. Det största missnöjet under coronapandemin har varit att man inte får umgås med de andra basgrupperna än sin egen. Detta samarbete och denna gemenskap över årskurserna är unik för byskolor, i en stor skola är det inte möjligt att engagera hela skolan i gemensamma aktiviteter regelbundet.

Det är viktigt att staden kan erbjuda alternativa skolmiljöer. Detta är en faktor då unga föräldrar väljer bostadsort. Alla skolmiljöer passar inte alla barn. För att varje elevs särskilda behov skall kunna tillgodoses, är det fördelaktigt att staden kan erbjuda sina elever en mångfald av olika skolalternativ, både storleksmässigt och med olika pedagogiska tyngdpunkter. Att kunna erbjuda även en liten byskola som alternativ vid speciella situationer är en klar fördel i skolnätverket. Sunnanbergs skola kan profileras som en skola med stor vikt på utomhuspedagogiken.

Effekter och konsekvenser på närsamhället

Ålön har en stark gemenskap och talkoanda. Sunnanbergs skola fyller en betydande samhällslik funktion som en inkörsport till gemenskapen på Ålön. Ålön har lyckats bevara mycket av det positiva i det gamla samhället, samtidigt som man lever aktivt i det moderna samhället. Livet på Ålön är ett bra exempel på ett närsamhälle som via gemenskap och talkoanda själv tar socialt ansvar, ett ansvar som i sig minskar på det ansvar (kostnader) samhället (staden) står för. Staden går miste om den gratis arbetskraft som tredje sektorn utgör i detta närsamhälle, om byskolan inte finns kvar längre.

Gemenskapen i Sunnanbergs skola inbjuder till talkoanda, genom vilken Ålöborna smidigt lär känna varandra. Föräldraföreningen sköter om Mustfins strand. Via skolan finns en naturlig inkörsport till ungdomsföreningen DUV på Ålön. Ungdomsföreningen sköter bla Ålö gräsplan och upprätthåller Dalaskogs samlingslokal.

Allt detta bildar en helhet och är grunden för ett gott närsamhälle. Vi är övertygade om att Sunnanbergs skola är en av grundstenarna i detta närsamhälle. Sunnanbergs skola har ingått i ett medvetet val av bostadsort och uppväxtmiljö för flera av familjerna i skolan och en eventuell indragning av Sunnanbergs skola upplevs som ett svek av många familjer. Sunnanbergs skola fungerar just som Pargas stad strategiskt eftersträvat, dvs. som ett dragplåster för att bosätta sig i Pargas på Ålön. Alternativet

skulle för många inte vara Pargas centrum, utan t.ex. S:t Karins eller Åbo, närmare föräldrarnas arbetsplatser.

Ekonomiska effekter och konsekvenser

Sunnanbergs skola är för tillfället inhyrd i församlingens fastighet (Koupo lägergård), med ett väldigt förmånligt hyreskontrakt, som gynnar både staden och församlingen. Församlingen ansvarar för städning, matservering och fastighetskötsel. Några driftkostnader berör alltså inte Sunnanbergs skola. Hyreskontraktet är väldigt förmånligt eftersom det förutom fastigheten även inkluderar mycket arbetskraft. Staden behöver inte ansvara för att renovera och hålla fastigheten i skick, det är på församlingens ansvar. Församlingen samarbetar med personalen på skolan och har utvecklat Koupo i enlighet med skolans behov. Sunnanbergs skola har ingen renoveringsskuld mera. Det faktum att Sunnanbergs skola inte har en egen fastighet som kraftigt påverkar enhetskostnaderna per elev, bör lyftas tydligt fram i skolnätsutredningen. För tillfället innehöll utredningen enbart uträkning av area/elev (m²/elev). Sunnanbergs skola är ett specialfall, som säkert kan framställas som ett innovativt, fungerande exempel på nytänkande inom skolvärlden och församlingen. Båda parterna äger ett stort antal fastigheter, vilka har en låg användningsgrad. Genom samarbete kunde användningen av fastigheterna effektivteras. Koupo lägergård används till församlingens ändamål på veckosluten, kvällarna samt skolornas lov – exakt på de tidpunkter som skolan inte behöver sina utrymmen.

Skolnätsutredningen presenterar data om timresurser och storleken på undervisningsgrupper. Sunnanbergs skolas timresurs (2.11) var litet högre än medeltalet i kommunen för svenskspråkig undervisning (1.99) för tillfället. Vi vill påpeka att detta var ett enskilt värde för ett år, uträkningen i en liten skola är starkt beroende av elevunderlaget och en enstaka elevs särskilda behov kan markant öka på timresursen. En trend över data från de tio senaste åren skulle vara ett mera jämförbart och jämförbart verktyg för att jämföra timresursen inom skolnätet.

Skolnätsutredningen beaktar enbart årskurserna 1-6, den tar inte ställning till förskolans och småbarnspedagogikens utrymmesbehov i centrum av Pargas. Förskolan och småbarnspedagogiken i centrum av Pargas lider av utrymmesbrist. Vi anser att de utrymmen i Malms, Skräbböle samt Kirjala skolor, som blir tillgängliga p.g.a. den sjunkande nativiteten i dessa delar av Pargas, kan användas för att integrera förskoleeleverna i dessa skolor. Också Malms skola lider av utrymmesbrist för tillfället (våren 2021), så den första minskningen i elevantalet kommer att återföra läget till normal beläggning i Malms skola.

Högaktningsfullt,

Henna Ohvo-Rekilä,

ordförande för Sunnanberg Hem och Skola rf

31.03.2021